

Analiza impactului de reglementare	
Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind producerea în vederea comercializării, controlul și certificarea calității materialului de înmulțire vegetativă a viței de vie
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Serviciul politici în sectorul vitivinicol și al băuturilor alcoolice
Persoana responsabilă și datele de contact:	Liliana Dascaluic liliana.dascaluic@maia.gov.md tel. 022 204 558 Doina Danilov, tel. (022) 204 533 e-mail: doina.danilov@maia.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Riscul introducerii pe piața Republicii Moldova și comercializarea către consumator a materialului de înmulțire și săditor viticol destinat producției de struguri într-o stare fitosanitară și de calitate necorespunzătoare cerințelor comunitare.</p> <p>Imposibilitatea intrării pe piața europeană din cauza necorespunderii materialului de înmulțire și săditor viticol rigorilor Comunității Europene.</p> <p>Inducerea în eroare a consumatorului în privința purității varietale (biologice) a materialului de înmulțire și săditor viticol.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>Sectorul vitivinicol reprezintă unul din domeniile strategice ale economiei naționale a Republicii Moldova și pentru asigurarea unei dezvoltări dinamice și echilibrate, acesta necesită a fi reglementat de un cadru normativ mai eficient aferent sectorului de producere a materialului săditor viticol de producție a strugurilor care este baza unui produs de calitate.</p> <p>Măsurile aplicabile sectorului de producere a materialului de înmulțire și săditor viticol ar trebui să contribuie la atingerea unui nivel înalt de calitate a produselor vinicole, a strugurilor destinați consumului în stare proaspătă și, în final, să contribuie la atingerea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor, la prevenirea practicilor care pot induce în eroare, la obținerea transparenței și la stabilirea concurenței loiale.</p> <p>Calitatea necorespunzătoare și gradul scăzut de sănătate a materialului săditor folosit la înființarea plantațiilor viticole constituie unul din factorii principali a productivității joase a plantațiilor viticole (4-5 t/ha), eficienței economice reduse a producției de struguri și produselor vitivinicole obținute.</p> <p>În conformitate cu prevederile bazei normative naționale din domeniu, până în anul 2015, pentru înființarea plantațiilor viticole pentru struguri se admitea folosirea materialului săditor de trei categorii după valoarea biologică, și anume „Certificat”, „Standard” și „Obișnuit”. Materialul săditor de ultima categorie era de o calitate mai inferioară și adesea era infectat de formele latente ale agenților patogeni cu caracter restrictiv pentru vița de vie. Totodată, procesul de trecere la producerea materialului săditor cu valoare biologică mai înaltă („Certificat” și „Standard”), liber de boli și dăunători cu caracter restrictiv, continuă a fi îndelungat și anevoios.</p>	

Această activitate a demarat încă în anii 2000, atunci când, prind intermediul Primului Proiect Agricol, pepinierele viticole au înființat plantații mamă de categorie „Certificat”, astfel fiind creată baza materială pentru producerea materialului săditor devirusat de categorie „Standard”.

Ulterior, pepinierele viticole urmau să înființeze plantații mamă de categorie „Bază” și să asigure producerea materialului săditor de categorie „Certificat”, similar țărilor cu o viticultură avansată. Activitatea respectivă, însă se tergiversa și se tergiversează din diferite cauze, principala cauză invocată de pepinierele viticole fiind costurile mari pentru procurarea materialului săditor de categoria nominalizată. Astfel, an de an, pentru a susține pepinierele, autoritățile au acceptat derogări de la cadrul normativ național ca să ne pomenim la zi că producerea materialului săditor de categorie biologică „Certificat”, din cauza lipsei materialului de înmulțire ”Prebază” și „Bază”, este imposibilă.

Cadrul normativ național în domeniul producerii materialului de înmulțire și săditor viticol, la moment, este reglementat de Regulamentul privind producerea, certificarea, controlul și comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 418/2009.

Cu toate acestea, având în vedere tendințele Republicii Moldova de a se alinia Uniunii Europene, mai întâi, prin ajustarea cadrului normativ, este imperios de a respecta regulile de bază în domeniul dat. Însă, preluarea selectivă, în Regulamentul privind producerea, certificarea, controlul și comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 418/2009, a prevederilor cardului european a transformat actul național într-un document greu de aplicat, iar rupturile de prevederi dispersate pe întreg textul regulamentului (care deseori se repetă) îl fac greu de înțeles.

Întrucât producția de struguri pentru vin și pentru masă ocupă un loc important în agricultura Republicii Moldova, iar obținerea de rezultate satisfăcătoare în cultivarea viței de vie depinde în mare măsură de folosirea unor materiale adecvate de înmulțire vegetativă, în acest scop, este necesară selecția sistematică a plantelor, ceea ce va permite dezvoltarea unor soiuri stabile și unitare de viță de vie care, datorită caracteristicilor, promet să fie de mare valoare pentru scopul avut în vedere.

Totodată, pentru a îmbunătăți atât valoarea genetică a materialului de înmulțire autohton, cât și valoarea sa externă, trebuie precizate anumite condiții privitoare la puritatea tehnică, la calitate și la sortare, iar pentru a asigura identitatea materialului de înmulțire, trebuie stabilite reglementări naționale ajustate la cele comunitare în ceea ce privește separarea loturilor, ambalarea, sigilarea și marcarea. În acest scop, etichetele trebuie să conțină detaliile necesare atât pentru controlul oficial, cât și pentru informarea cultivatorului de viță de vie și trebuie să indice clar caracterul național al certificării.

La fel, pentru a se asigura că atât cerințele privind calitatea materialului, cât și dispozițiile pentru asigurarea identității materialului sunt respectate în timpul comercializării, trebuie de prevăzut sisteme corespunzătoare de control.

Ca regulă generală, materialul săditor viticol destinat producției de struguri sau producției de material de înmulțire trebuie admis pentru comercializare numai dacă a fost analizat și certificat în mod oficial, conform regulilor de certificare, ca material de bază sau material certificat, iar alegerea termenului tehnic de „material de bază” și „material certificat” se bazează pe o terminologie internațională deja existentă și pe schemele comunitare pentru alte genuri și specii de plante;

Pentru a asigura piața autohtonă cu material săditor de o puritate biologică înaltă ar fi de dorit, similar practicii europene, să se restrângă comercializarea materialului de înmulțire a viței de vie obținut prin selecție clonală întrucât, în prezent, este imposibil să se atingă acest obiectiv, deoarece cerințele comunitare nu pot fi îndeplinite în totalitate de un astfel de material. Prin urmare, trebuie să se permită provizoriu comercializarea de „material standard” verificat care trebuie să aibă, de asemenea, identitate și puritate a soiului, dar care nu prezintă aceeași siguranță ca materialul de înmulțire obținut prin selecție clonală, iar această categorie trebuie totuși

eliminată treptat.

Cele menționate au constituit temeiul de elaborare a prezentului proiect și expunere în redacție nouă a Regulamentului privind producerea în vederea comercializării, controlul și certificarea calității materialului de înmulțire vegetativă a viței de vie.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

- calitatea necorespunzătoare și gradul scăzut de sănătate a materialului săditor folosit la înființarea plantațiilor viticole;
- nerespectarea cerințelor de producere și menținere a materialului de înmulțire și săditor viticol, inclusiv cerințelor generale pentru introducerea pe piață și cerințelor specifice pentru categoriile de material;
- nerespectarea în totalitate a cerințelor de etichetare, sigilare și ambalare a materialului de înmulțire și săditor viticol;
- nerespectarea cerințelor specifice privind obligațiunile și răspunderea furnizorilor, în special în ceea ce privește detectarea, raportarea și măsurile în cazul infectării plantelor sau solului cu organisme dăunătoare;
- trecerea anevoioasă la producerea materialului săditor cu puritate varietală (biologică) mai înaltă liber de boli și dăunători cu caracter restrictiv și plasarea pe piață a materialului de calitate dubioasă;
- neutilizarea la scară largă a potențialului științific uman și capacităților tehnice al organizațiilor din domeniul cercetării și inovării de profil în procesul de producere a materialului de înmulțire și săditor viticol de categoria biologică superioară Inițial (prebază) și Bază pentru a asigura producerea materialului de categoria Certificat;
- carențe în descrierea și reglementarea sistemului de inspecție, testare și certificare a materialului de înmulțire și săditor viticol.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În ultimul deceniu s-au întreprins eforturi considerabile în vederea sporirii calității și sănătății materialului săditor viticol și trecerii la producerea vițelor altoite cu valoare biologică înaltă, libere de agenți patogeni cu caracter restrictiv pentru vița de vie, însă, spre regret, în anul 2023 așa și nu s-a atins rezultatul scontat, iar modificările operate anterior la cadrul normativ național din domeniu nu au restricționat apariția pe piață a materialului de categorie biologică inferioară și la revitalizarea bazei de producere a materialului viticol de categorie biologică superioară Prebază și Bază.

Reglementările și practicile aplicare de țările viticole ale Comunității Europene, specificate în Directiva Consiliului din 9 aprilie 1968 privind comercializarea materialului pentru înmulțirea vegetativă a viței de vie (68/193/CEE) și în Directiva 2004/29/CE a Comisiei din 4 martie 2004 privind stabilirea caracteristicilor și a condițiilor minime pentru inspectarea soiurilor de viță-de-vie, nu au fost transpuse în totalitate, nefiind implementate în măsura necesară în cadrul normativ național, ceea ce a generat, în mare parte, problemele menționate. Așa, cadrul național tratează diferit materialul săditor de import plasat pe piață națională și cel autohton. Spre exemplu, intensitatea controalelor de laborator și obligativitatea tratării cu apă fierbinte se aplică doar asupra materialului autohton, iar la zi instituțiile statului nici nu dispun de date exacte privind cantitatea de material viticol importat pe categorii (coarde, butași, altoi, portaltoi etc.) Astfel, sectorul pepinieritului viticol insistă asupra inițierii, în regim de urgență, a modificărilor de rigoare la actele normative ale RM în scopul ajustării schemelor de producere a materialului săditor viticol și de atribuire a categoriilor biologice la practicile utilizate în țările UE și specifică că consultările avute cu numeroși producători de material săditor din UE, le-au confirmat, că materialul săditor de categoria biologică Certificat, destinat înființării plantațiilor industriale se produce din portaltoi și altoi de aceeași categorie Certificat și nu Bază, precum se cere în actele naționale.

În plus, autoritățile implicate în reglarea activității în acest domeniu, în anii precedenți, nu au

adoptat anumite norme regulatorii întru intervenția operativă în domeniu pentru a se asigura o calitate corespunzătoare a materialului de înmulțire și săditor viticol, iar organizațiile din domeniul cercetării și inovării de profil nu s-au arătat interesate în a se implica și grăbi procesul de formare a conservatorului de soiuri și a plantațiilor de categoriile biologice superioare Inițial, Bază și Certificat.

Așa, în primăvara anului 2023, s-au produs 3 315 000 (trei milioane trei sute cincisprezece mii) butași altoiți, dintre care soiuri pentru masă – 0,9 mln. buc. și soiuri pentru vin – 2,4 mln. buc., produse de către 9 pepiniere autorizate care sunt în imposibilitatea de a fi comercializate pe piața autohtonă, deoarece nu corespund categoriei biologice acceptate de legislația națională și, drept rezultat, autoritatea competentă nu poate elibera certificatul de valoare biologică (document obligatoriu la plasarea materialului pe piață).

Lipsa de intervenție va contribui la o evoluție negativă în continuare pentru sector:

- plasarea pe piață a materialului săditor necorespunzător;
- pierderi economice pentru producătorii din sector și pentru stat;
- riscul de a nu accede pe piața UE.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul normativ aferent este reprezentat de:

Legea despre semințe nr. 68/2013,

Legea privind protecția soiurilor de plante nr. 39/2008,

Legea viei și vinului nr. 57/2006,

Regulamentul privind producerea, certificarea, controlul și comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 418/2009.

Prin Regulamentul privind producerea, certificarea, controlul și comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 418/2009 s-au transpus parțial unele prevederi ale directivelor CE și, în plus, pe parcursul timpului, acest act normativ nu a fost corelat cu modificările efectuate în cadrul normativ național, precum și cu modificările efectuate în directivele CE.

Mai mult, în procesul de implementare a prevederilor a Hotărârii Guvernului nr. 418/2009 au fost identificate unele carențe, care împiedică aplicarea clară, coerentă și uniformă a prevederilor acestui act normativ. Astfel, au fost identificate lacune de reglementare care se referă la capitolul producerea și certificarea materialului de înmulțire și săditor viticol.

Deși un obiectiv important pentru țara noastră îl reprezintă și eficientizarea sistemului de producere și certificare a materialului de înmulțire și săditor viticol, cunoscut fiind că pierderile estimate în cazul virusurilor de carantină au un impact economic considerabil, iar Uniunea Europeană are cerințe exigente privind siguranța fitosanitară, respectiv producerea de material de înmulțire și săditor viticol liber de virusuri, producerea și certificarea rămân încă necorespunzător dezvoltate, fiind considerate unele dintre măsurile importante pentru limitarea impactului patogenilor virali.

Referindu-ne la ultimul act constatăm că aceasta nu și-a atins integral obiectivele propuse inițial referitoare la ridicarea calității materialului de înmulțire și săditor viticol, fiind necesară o modernizare și ajustare a prevederilor acestuia, inclusiv la aquis-ului comunitar.

La etapa actuală, constatăm că situația generală în domeniul producerii și comercializării materialului de înmulțire și săditor viticol de selecție autohtonă rămâne a fi incertă. Astfel, materialul săditor produs local în cea mai mare majoritate rămâne a fi de categoria biologică „Obișnuit”, care nu satisface cerințele actuale ale producătorilor, aceștia fiind nevoiți, după cum s-a menționat, să importe materialul săditor respectiv. Odată cu importul materialul săditor, în lipsa unui control virusologic de către un organ național desemnat corespunzător, cresc și riscurile de introducere a unor organisme dăunătoare nespecifice zonei noastre.

De asemenea trebuie de remarcat faptul că, materialul de înmulțire și săditor viticol, obținut

de către institutul de cercetare din țară, rămâne să cedeze pozițiile deținute anterior în raport cu materialul de înmulțire obținut de către centrele de selecție din străinătate, cu toate că acesta, în majoritatea cazurilor, fiind adaptat condițiilor pedoclimatice locale și în condițiile respectării elementelor tehnologice recomandate, poate asigura dezvoltarea unor plantații longevive, cu recolte garantate.

Astfel, s-a creat situația de ambiguitate a reglementărilor din Hotărârea Guvernului nr.418/2009, care, deși aparent armonizată la legislația comunitară, continuă să prezinte norme depășite și perimate, neactuale și necorespunzătoare legislației în vigoare, la moment, la nivel comunitar.

Prin urmare, lipsa unei intervenții din partea statului în partea ce ține de ajustarea cadrului legal în domeniu la cel al Uniunii Europene, va genera confuzii în procesul de implementare și aplicare a acestuia, contradicții, dar și impedimente în activitatea persoanelor fizice și juridice, implicate profesionist în domeniul de înmulțire, plantare și comercializare a strugurilor și materialului săditor viticol pe teritoriul Republicii Moldova și în afara acesteia.

Ajustarea la normele UE a actului normativ presupune modificarea peste 50 % din conținut, ceea ce determină raționamentul adoptării unui nou act normativ, în care vor fi compilate directivele UE menționate la pct.1 lit. d).

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Asigurarea consumatorilor autohtoni cu materialului de înmulțire și săditor viticol destinat producției de struguri corespunzător cerințelor fitosanitare, de ambalare și etichetare în conformitate cu standardele de UE.

Producerea materialului de înmulțire și săditor viticol moldovenesc de valoare biologică înaltă (prebază, bază și certificat), inclusiv pentru a accede pe piața europeană.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Considerăm că, în cazul în care nu vor fi întreprinse măsuri de excludere a problemelor identificate vom avea stagnarea completă a sectorului pepinieritul viticol, iar producerea materialului de înmulțire și săditor viticol de origine autohtonă va fi practic impusă să dispară deoarece producătorii naționali, confruntându-se cu concurența dură de piață, vor fi mai puțin competitivi în raport cu numărul mare de agenți economici ce importă material săditor cu scop de a produce struguri. Plus, nu va fi finalizat procesul de armonizare a cadrului normativ din domeniul agroindustrial.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țințesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul transpune, cu excepția unor norme de procedură aplicabile doar în interiorul comunității, următoarele acte:

- Directiva Consiliului din 9 aprilie 1968 privind comercializarea materialului pentru înmulțirea vegetativă a viței de vie (68/193/CEE), așa cum a fost modificat ultima oară prin Directiva de punere în aplicare (UE) 2020/177 a Comisiei din 11 februarie 2020;

- Directiva 2004/29/CE a Comisiei din 4 martie 2004 privind stabilirea caracteristicilor și a condițiilor minime pentru inspectarea soiurilor de viță-de-vie.

Prevederile proiectului Regulamentului se aplică materialului pentru înmulțirea vegetativă a viței-de-vie (în continuare - material de înmulțire) și materialului săditor a viței-de-vie, plasat pe piața Republicii Moldova, care cade sub incidența pozițiilor tarifare 0602 10 100 și 0602 20 100 din Nomenclatura combinată a mărfurilor, aprobată prin Legea nr.172/2014, indiferent dacă sunt produse în Republica Moldova sau în alte țări.

<p>Principalele prevederi ale proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea cerințelor generale de introducere pe piață a materialului de înmulțire și săditor viticol; - specificarea condițiilor privind culturile de producere a materialului de înmulțire și săditor viticol; - prevederea condițiilor de producere a materialului de înmulțire și săditor viticol; - condiții și termeni de executare a controlului oficial care cuprinde controlul fitosanitar privind culturile de producere a materialului de înmulțire și săditor viticol, inspecția în câmp și controlul privind certificarea și comercializarea loturilor de material de înmulțire și săditor de viță de vie; - condiții de comercializare materialului de înmulțire și săditor de viță de vie; - pentru o aplicare mai ușoară regulamentul conține 6 anexe care prevăd anumite clarificări și detalieri ale cerințelor stabilite de regulament. <p>Aceste norme ținesc scopul de fortificare a capacităților instituționale, în vederea reglementării corecte a producerii și menținerii materialului de înmulțire și săditor viticol, prin reducerea riscului introducerii pe piață a plantelor necalitative, prevenirii organismelor dăunătoare, identificarea soiurilor, ambalarea și etichetarea corespunzătoare normelor UE întru a nu induce în eroare consumatorii.</p>

<p>c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare</p>

La moment, opinii alternative nu au fost identificate, deoarece fără aprobarea unui act normativ nou, care să stabilească un cadru de reglementare actualizat și îmbunătățit, dezvoltarea sectorului pepinieritului viticol este imposibilă.

<p>4. Analiza impacturilor opțiunilor</p>
--

<p>a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate</p>
--

Urmare a analizei efectuate, printre efectele negative ale stării actuale pot fi enunțate:

- calitatea joasă a materialului săditor autohton (în special categoria biologică), care nu permite atingerea potențialului adevărat al soiurilor;
- gamă foarte limitată a fondului genetic viticol de categorie biologică înaltă „prebază”, „bază” și „certificat” și imposibilitatea înființării plantațiilor mamă;
- lipsa unui sistem de identificare, testare și diseminare a soiurilor cu potențial pe piață;
- va perpetua riscul plasării pe piața internă a materialului de înmulțite și săditor viticol necalitativ, care nu aduce beneficii economice palpabile datorate dezvoltării unor plantații moderne sănătoase;
- valorile balanței de comerț vor oscila spre reducere exportului și creșterea importului de materialul de înmulțite și săditor viticol;
- se vor menține condițiile pentru amplificarea concurenței nelociale pe dimensiunea producerii materialului săditor;
- consumatorii profesioniști vor fi reticenți de a face parteneriate și investiții în dezvoltarea acestui sector;
- riscurile fitosanitare în plantațiile de producere existente va crește;
- producerea materialului săditor autohton cu categorii biologice înalte și stare fitosanitară conform standardelor, precum și modernizarea infrastructurii aferente acestui obiectiv va stagna în continuare;
- consecvent, va eroda continuu încrederea producătorilor și consumatorilor în instituțiile statului.

Cumulativ, toate cele expuse, vor avea ca efect compromiterea obiectivelor de dezvoltare și a indicatorilor de realizare stipulate în documentele de politici la nivel național, de domeniu și/sau

de sector.

Efectele pozitive ale actualei situații nu au fost identificate.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea recomandată prin aprobarea proiectului de hotărâre va crea un cadru normativ pertinent și necesar întru producerea și introducerea pe piață de material săditor de categorii biologice înalte, în corespundere cu standardele naționale și internaționale. Plasarea în comerț a unui astfel de material va contribui la satisfacerea cererii interne în material săditor calitativ, liber de virusi, iar consumatorii vor avea alegerea și certitudinea că investiția într-o plantație viticolă va aduce garantat rentabilitate economică.

Costuri:

- costurile aferente intervenției statului în domeniul vizat, presupun cheltuielile legate de elaborarea și publicarea proiectului de hotărâre. Proiectul nu introduce tarife noi sau mai mari decât cele prevăzute în Metodologia de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către instituțiile publice din domeniu (laboratoarele).

Astfel, prin Metodologia de calculare a tarifelor la serviciile prestate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, precum și a Nomenclatorului serviciilor prestate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și a tarifelor la acestea, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2019, reglementează structura cheltuielilor, modul de calculare, aplicare și ajustare a tarifelor la serviciile prestate contra plată, iar potrivit anexei nr. 2 capitolul VI sunt stabilite tarifele „Domeniul semințe și material săditor”, care au ca bază juridică Legea despre semințe nr. 68/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 418/2009. Întrucât, în contextul proiectului de hotărâre, spectrul nomenclatorului de servicii rămâne același, introducerea unor tarife noi sau metodologii de calculare nu sunt necesare.

Beneficii:

- ajustarea cadrului normativ din domeniu la cerințele noi ale UE în domeniul comercializării materialului de înmulțire și săditor viticol destinat producerii de struguri;

- stabilirea unor condiții și măsuri armonizate cu cele mai actuale norme comunitare în partea ce ține de producerea, protecția și comercializarea materialului respectiv.

Impactul:

- punerea în aplicare a unui cadru normativ actualizat și armonizat cu cele mai recente prevederi comunitare;

- crearea premiselor pentru producerea materialului de calitate.

Pentru opțiunea propusă/recomandată, au fost identificate următoarele impacturi:

Economic

fluxurile comerciale și investiționale:

- posibilitatea desfășurării activității economice în limitele legii;

- dezvoltarea și menținerea unei afaceri de perspectivă durabilă;

- creșterea veniturilor și achitarea salariilor, taxelor legale.

- *alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori:*

- posibilitatea consumatorului de a-și alege produsul în raport preț/calitate, conform ofertelor.

Social

- *nivelul de salarizare*

- odată cu dezvoltarea companiei, administratorul va putea acorda suplimente/bonusuri/premii pentru angajați;

- profit din comercializarea produselor.

- *condițiile și organizarea muncii*

- în cazul stabilirii unor reguli bine puse la punct prin actul normativ propus, se va crea o stabilitate în cadrul entităților, ceea ce va crește posibilitatea creării unor condiții mai bune de organizare a muncii;

- de asemenea, prin stabilirea procedurilor clare de producere, certificare și comercializare a produselor, se vor crea condiții de stimulare a angajaților și va contribui la creșterea responsabilității acestuia în desfășurare a activității;
- desfășurarea în condițiile legii a unei activități sigure și de durată cu perspectiva de a propune locuri de muncă cu salarii „albe”.
- *modul sănătos de viață al populației*
- producerea materialului săditor inofensiv, inclusiv stabilirea responsabilității pe agentul economic aferente certificării produsului, va contribui la sporirea responsabilității pentru a nu pierde nișa pe piață, oferind consumatorilor produse sigure și conforme.

De mediu

- minimizarea la maxim a impactului asupra mediului, deoarece prin prevederile proiectului se urmărește reducerea efectelor răspândirii și impactului organismelor dăunătoare, inclusiv asupra mediului.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

-

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Nu au fost identificate riscuri care pot duce la eșecul intervenției propuse.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Pentru aplicarea prevederilor propuse, producătorii nu vor fi impuși să facă investiții suplimentare și nici nu vor fi implicați în costuri disproporționate care pot distorsiona concurența.

În același timp, într-un proces de producere, investiții pot apărea în orice moment, dacă producătorul tinde spre o performanță sau spre diversificarea spectrului de produse, iar în contextul recente atribuirii Republicii Moldova a statutului de țară-candidat la aderarea la Uniunea Europeană, aceștia vor fi, pe măsură, pregătiți pentru a fi parte componentă a pieței europene.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Principalul obiectiv al statului este de a propune consumatorului produse sigure și calitative iar actorii din sector cu cadru normativ ușor aplicabil și ajustat la bunele practici internaționale. Având în vedere că, opțiunea recomandată nu va impune costuri suplimentare, acestea de fapt fiind aplicate și azi, considerăm necesar de a accepta intenția propusă prin posibilitatea promovării actului normativ, ceea ce va crea premise clare pentru furnizorii din sectorul vizat.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sânt necesare

După aprobarea proiectului de hotărâre, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare de comun cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și IP Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare vor elabora, aproba actele de punere în aplicare a hotărârii de Guvern. Actele respective, după caz, vor fi publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe paginile web oficiale ale Ministerului și Agenției.

Pentru implementarea și monitorizarea opțiunii nu vor fi necesare modificări instituționale.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Printre principalii indicatorii monitorizați pentru evaluarea impactului prezentei intervenții se numără:

- cantitatea material de înmulțire și săditor viticol produs, inclusiv de categorii biologice superioare, sănătos și liber de virusi;
- numărul de întreprinderi care au realizat pretestarea materialului la virusi;
- numărul de întreprinderi care au realizat testarea în seră;
- cantitatea de material sănătos plasat pe piața internă;
- numărul și suprafața plantațiilor de producție-marfă înființate;
- productivitatea în plantațiile de producție-marfă, inclusiv moderne.
- alți indicatori considerați necesari a fi monitorizați de către Agenție.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Odată cu intrarea în vigoare a prevederilor prezentului proiect, considerăm că, impactul pozitiv asupra agenților economici se va resimți imediat iar o evaluare a impactului va putea fi realizată după 3-4 ani de implementare. Ca factori de performanță, se va remarca responsabilitatea acestora de a nu pierde nișa de piață și tendința de plasate pe piață a produselor cu un înalt nivel de calitate și mai sigure pentru consumatori.

Menționăm că, aprobarea acestui act este cerută de mediul de afaceri și, sperăm, va fi binevenit întru buna organizare și desfășurare a activității acestora.

Evaluarea impactului se va efectua în baza indicatorilor propuși spre monitorizare, indicați în sub compartimentul b) al compartimentului dat, prin evoluția acestor indici.

Monitorizarea și evaluarea se va efectua de către Agenție și Minister.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în promovarea prezentului proiect pot fi:

- agenții economici

Producătorii de material de înmulțire și săditor viticol vor fi principalii beneficiari interesați în promovarea proiectului respectiv, urmare căreia li se va crea condiții de desfășurare a activității în domeniul producerii cât și comercializării acestora.

- consumatorii

Obligativitatea respectării condițiilor de calitate și siguranță pentru produsele nominalizate va avea un impact pozitiv asupra consumatorului, deoarece se va exclude riscul folosirii unor produse neconforme la înființarea plantațiilor viticole.

- statul

impactul asupra mediului a măsurilor de combatere a organismelor dăunătoare plantelor și solului, monitorizarea procesului de armonizare a cadrului normativ național cu cel comunitar în contextul Acordului de asociere, impactul economic, inclusiv activitatea în condițiile legii va face posibilă deținerea de date veridice ce vor fi folosite la elaborarea de politici benefice pentru dezvoltarea sectorului care stă la baza unuia din cele mai importante domenii ale economiei naționale.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

În vederea efectuării consultării publice, anunțul privind inițierea proiectului propus a fost plasat pe pagina www.particip.gov.md, la data de 18.12.2023.

Analiză impactului de reglementare asupra inițierii elaborării proiectului propus, a fost plasată

pentru comentarii și propuneri, pe pagina www.particip.gov.md la data de 16.01.2024.

Totodată, prima variantă de proiect a fost consultată cu Asociația pepinieriştilor viticoli din Republica Moldova și cu Asociația producătorilor și exportatorilor de struguri din Moldova. Comentariile acestora au fost luate în considerație la îmbunătățirea proiectului.

La fel, proiectul va fi consultat cu autoritățile statului, instituțiile științifice, Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, alte asociații din domeniu.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Rubrica dată urmează a fi completată după procedura de consultare și avizare.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	+2		
competitivitatea afacerilor	+2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+2		
concurența pe piață	+2		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	+1		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+2		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+1		
situația social-economică în anumite regiuni	+1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	+1		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+1		
nivelul de salarizare	+1		
condițiile și organizarea muncii	+1		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	+2		
nivelul criminalității și securității publice	0		

accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	+1		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	+1		
biodiversitatea	+2		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	+2		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	+2		
alte aspecte de mediu	0		
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			
Anexe			
-			